

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการด้านการปฏิรูปการพัฒนามาตรการต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัว

โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพและชุมชน

ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

วันอังคารที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๒ ชั้น ๘ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (อาคารเอ)

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

ผู้มาประชุม

๑. ศาสตราจารย์พิเศษวิชาญ วิชาญสุรอรอด	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พลตำรวจตรี มนต์ ศิกษมัต	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
นางอัจฉริยา ทวีสุข	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข
นายปิยะวัฒน์ ศิลปรัศมี	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนกระทรวงแรงงาน
นายอภิศักดิ์ แก้วสูงเนิน	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
นายณัทชัย ใจเย็น	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ
นางนุสรา วงษ์สุวรรณ	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์
นายชัยบุญ ชัยสิริเจริญพันธ์	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
นายอภิชาติ จารุศิริ	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
นางสาวพรทิพย์ แจ่มพงษ์	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
นางสาวเอมอร เสี่ยงใหญ่	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนกรมการปกครอง
นายฉัตรชัย พลสังข์	อนุกรรมการ

๑๓. ผู้แทนกรมพระธรรมบุญ
พลเอก ธานินทร์ ทุนทุสวัสดิ์	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนสภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์
นายภากร ชัชวาลวงศ์	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนหน่วยงานสหวิชาชีพและชุมชน
นางสาวจินตนา สิงขรอาจ	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
นายวัลลภ นาคบัว	อนุกรรมการ
๑๗. นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๘. นางสุภัทรา ปกาสิทธิ์ วัชรธรรม์สิขิตต์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. นางประชุมภร นนท์ธีระสวัสดิ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายศุภกิจ แยมประชา	ติตราชการ
๒. นายณรงค์ ศรีระสันต์	ติตราชการ
๓. รศ. อภิญา เวชยชัย	ติตราชการ
๔. อาจารย์สุนทร สุนทรธรรมาวงศ์	ติตราชการ
๕. รศ. เดชา สังขวรรณ	ติตราชการ
๖. นายกอบเกียรติ กสิวิวัฒน์	ติตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายวุฒิชัย วงศ์จิโรจน์	มูลนิธิพันธกิจเรือนจำ
๒. นางสาวพรพิมล สายวาริรัตน์	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๓. นางสาวดาริกา ยวงค์	สำนักงาน ป.ป.ส.
๔. นายอดิศักดิ์ จันทวิรัช	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๕. นางสาวอิสริยา สันติธรรม	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๖. นางสาวทิพยาภา วรรณทอง	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๗. นางสาวธณวรรณ มะม่วงแก้ว	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๘. นางสาวอุมาพร ฉิมจีว	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๙. นางสุพิชฌาย์ ญาณวรสิทธิ์เดช นุชทัต	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๐. นางสาวปริยานุช สันติวงษ์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๑. นางวันทีนีย์ โกเมศ	สำนักงานกิจการยุติธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการด้านการปฏิรูปการ
พัฒนามาตรการต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัวโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพและชุมชน
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ส่งให้อนุกรรมการทุกท่านพิจารณาแล้ว ในขั้นนี้ผู้แทน
สำนักงานศาลยุติธรรมขอแก้ไขถ้อยคำในรายงานการประชุม ในส่วนระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา
ประเด็นอภิปรายข้อ ๑.๑ การปล่อยตัวชั่วคราว บรรทัดที่ ๕ จากเดิม ให้กับศาลในการพิพากษาต่อไป
เปลี่ยนเป็น ให้กับศาลในการปล่อยชั่วคราวต่อไป และข้อ ๑.๒ มาตรการลงโทษระดับกลาง บรรทัดที่ ๓ จาก
เดิม ต่างประเทศอยู่บ้าน เปลี่ยนเป็น ต่างประเทศอยู่บ้าน

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา
แนวทางการนำมาตรการลงโทษระดับกลาง (Intermediate sanctions) มาใช้
แทนการควบคุมตัวผู้กระทำผิดอาญาโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพและชุมชนในประเทศไทย
ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แถลงต่อที่ประชุมว่า มติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/
๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมเห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ พัฒนารายละเอียดในการนำ
มาตรการลงโทษระดับกลาง (Intermediate Sanctions) ของต่างประเทศมาปรับใช้ในประเทศไทย เพิ่มเติม
จากมาตรการที่มีอยู่เดิม และทบทวนกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพและชุมชนในการใช้
มาตรการอื่นแทนการควบคุมตัวผู้กระทำผิดอาญาในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยฝ่ายเลขานุการฯ ได้
ทำการศึกษาทบทวนข้อมูลมาตรการลงโทษระดับกลาง (Intermediate Sanctions) ของต่างประเทศใน ๕
ประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ และประเทศ
สิงคโปร์ พร้อมทั้งการเปรียบเทียบแนวคิดมาตรการลงโทษระดับกลางกับมาตรการรอกการลงโทษ รอกการ
กำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ของประเทศไทย พบว่า มาตรการลงโทษระดับกลางใน
ต่างประเทศมีความใกล้เคียงกับเงื่อนไขที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๕๖ หลายมาตรการ อย่างไรก็ตาม
มีมาตรการที่ประเทศไทยยังไม่ได้นำมาใช้อย่างชัดเจนและสามารถนำมาปรับใช้สำหรับประเทศไทยได้
๓ มาตรการ ได้แก่

- ๑) การคุมประพฤติแบบเข้มงวด (Intensive Supervision Probation)
- ๒) บ้านกึ่งวิถี (Halfway house/ Community Residential Centers (CRCs))
- ๓) การลงโทษแบบฝึกวินัยค่ายทหาร (Boot Camp)

ซึ่งในต่างประเทศกำหนดวิธีการและแนวทางการใช้มาตรการดังกล่าวไว้ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสาร
ประกอบการประชุมวาระที่ ๓ ตารางที่ ๒

/สำหรับ...

สำหรับการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพและชุมชนในการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางในต่างประเทศ พบว่าโดยทั่วไปแล้ววิชาชีพจะเข้ามามีส่วนร่วมใน ๒ กระบวนการ ตั้งแต่ก่อนพิจารณาคดีของศาลและภายหลังศาลพิพากษา ซึ่งในขั้นตอนก่อนการพิจารณาคดีของศาล สหวิชาชีพจะสามารถเข้ามาให้คำแนะนำ (guidance) ในแบบรายงานการสืบเสาะเพื่อเป็นข้อมูลประกอบให้กับศาลในการรับฟังข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิด การประเมินความต้องการรายบุคคล (need assessment) ก่อนที่ศาลจะพิจารณาและพิพากษาลงโทษได้อย่างเหมาะสมเฉพาะราย โดยเฉพาะคดีที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนคดีเกี่ยวกับผู้หญิง ผู้ที่มีสภาพปัญหาทางจิต สำหรับขั้นตอนภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษระดับกลางแล้วนั้น นักสังคมสงเคราะห์หรือทีมสหวิชาชีพจะเข้ามามีบทบาทอีกในเรื่องการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามเงื่อนไขต่างๆ ตามมาตรการลงโทษที่ผู้กระทำผิดได้รับ

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอหลักการสำคัญเพื่อนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในประเทศไทย ดังนี้

๑. แนวความคิด กำหนดเป็นโทษระดับกลางเน้นการบังคับโทษและการบำบัดฟื้นฟู
 ๒. เงื่อนไขในการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง
 - ๒.๑ ใช้แทนโทษจำคุก ที่กำหนดจำคุกไม่เกิน ๕ ปี
 - ๒.๒ ให้สหวิชาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นประกอบรายงานสืบเสาะให้ศาลพิจารณาก่อนการกำหนดโทษเพื่อประเมินผู้กระทำผิด และวางแผนการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิด
 - ๒.๓ ผู้กระทำความผิดต้องยินยอมในการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง
 - ๒.๔ เป็นการกระทำความผิดครั้งแรก
 - ๒.๕ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน
 - ๒.๖ เป็นการกระทำโดยประมาทหรือไม่เจตนา
 - ๒.๗ ไม่มีพฤติการณ์เป็นอาชญากร
 - ๒.๘ พิจารณาจากรายงานสืบเสาะจากพนักงานคุมประพฤติและความเห็นประกอบจากสหวิชาชีพ
 - ๒.๙ พิจารณาจากสาเหตุการกระทำความผิด และการพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น
 ๓. กรณีฝ่าฝืนคำสั่งหรือเงื่อนไขตามมาตรการลงโทษระดับกลาง ศาลอาจสั่งให้ใช้มาตรการต่างๆ ได้ ดังนี้
 - ๓.๑ ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขหรือเพิ่มเติมเงื่อนไขใหม่มาแทน/เพิ่มระยะเวลาโทษเดิม
 - ๓.๒ ยกเลิกและใช้โทษทางเลือกอื่น หรือ
 - ๓.๓ จำคุก
 ๔. หน่วยงานติดตามและบังคับโทษระดับกลาง
 - ๔.๑ กรมคุมประพฤติ
 - ๔.๒ กรมราชทัณฑ์
- ฝ่ายเลขานุการฯ ขอให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบหรือให้ข้อเสนอแนะในการนำมาตรการลงโทษระดับกลาง (Intermediate Sanctions) มาปรับใช้ในประเทศไทย ดังนี้

๑. กำหนดมาตรการทางกฎหมาย

๑.๑ กำหนดประเภทการลงโทษเพิ่มเติมนอกเหนือจากโทษ ๕ สถาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ เพื่อให้ศาลมีโทษทางเลือกอื่นนอกเหนือจากโทษจำคุก กักขังและโทษปรับ โดยใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง ซึ่งประกอบด้วย ๓ รูปแบบ ดังนี้

๑.๑.๑ การคุมประพฤติแบบเข้มงวด (Intensive Supervision Probation)

๑.๑.๒ การใช้บ้านกึ่งวิถี (Half Way House)

๑.๑.๓ การลงโทษแบบฝึกวินัยค่ายทหาร (Boot Camp)

ทั้งนี้ควรกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมโดยจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) ให้มีวิธีการอื่นแทนการลงโทษจำคุกและกักขัง พ.ศ. มาตรา ๑๘/๑ กำหนดเพิ่มเติมประเภทมาตรการลงโทษระดับกลางและรูปแบบวิธีการในการใช้โทษดังกล่าว

๑.๒ กำหนดแนวทางพิจารณาของศาลในกรณีมีการกระทำผิดเงื่อนไขโทษระดับกลาง เพื่อการเพิ่มเติมเงื่อนไขหรือเปลี่ยนโทษ แบ่งเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑

๑.๒.๑ ตักเตือนผู้กระทำความผิด หรือ

๑.๒.๒ เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมเงื่อนไข ระยะเวลา หรือ

๑.๒.๓ ยกเลิกคำตัดสินเดิมและตัดสินใหม่โดยอาจกำหนดโทษมาตรการอื่น

แทน

แนวทางที่ ๒

๑.๒.๑ ตักเตือนผู้กระทำความผิด หรือ

๑.๒.๒ เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมเงื่อนไข ระยะเวลา หรือ

๑.๒.๓ ยกเลิกคำตัดสินเดิมและตัดสินใหม่โดยอาจกำหนดโทษมาตรการอื่น

แทน หรือ

๑.๒.๔ จำคุก

ทั้งนี้ควรกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมไว้ในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) ให้มีวิธีการอื่นแทนการลงโทษจำคุกและกักขัง พ.ศ. มาตรา ๑๘/๕ กำหนดการเพิ่มโทษหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขกรณีมีการฝ่าฝืนหรือทำผิดเงื่อนไขมาตรการลงโทษระดับกลาง

๑.๓ กำหนดให้สหวิชาชีพและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยให้ศาลสามารถสั่งให้หน่วยงานสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมได้ใน ๒ ขั้นตอน ประกอบด้วย

๑.๓.๑ ขั้นตอนก่อนการพิจารณาพิพากษา โดยให้เข้ามาร่วมให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประกอบในรายงานการสืบเสาะเพื่ออธิบายภูมิหลังและพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาใช้มาตรการทางเลือกของศาล

๑.๓.๒ ขั้นตอนหลังจากพิพากษาลงโทษระดับกลางแล้ว โดยมีคำสั่งให้สหวิชาชีพและชุมชนเข้ามาร่วมในการวางแผนและบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

โดยแนวทางที่สหวิชาชีพจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้นสามารถพิจารณาได้ ๒ แนวทาง ได้แก่

๑) กรณีเฉพาะคดีที่ผู้กระทำความผิดมีลักษณะพิเศษ ประกอบด้วย เด็กและเยาวชน ผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด กลุ่มผู้ป่วยทางจิต ผู้หญิง และกลุ่มพิเศษอื่นๆ หรือ

๒) กรณีศาลเห็นสมควรให้เข้ามามีส่วนร่วม

ทั้งนี้ควรกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมไว้ในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) ให้มีวิธีการอื่นแทนการลงโทษจำคุกและกักขัง พ.ศ. มาตรา ๑๘/๖ และ ๑๘/๗ กำหนดให้สหวิชาชีพและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง

๒. มาตรการทางบริหาร

มอบหมายกรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ และสำนักงานศาลยุติธรรมรับผิดชอบภารกิจการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ในการรองรับกระบวนการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระที่ ๓)

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้อภิปรายถึงผลการศึกษา กรอบแนวคิดและข้อเสนอ ดังที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ เกี่ยวกับรูปแบบการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางแทนการควบคุมตัวผู้กระทำผิดอาญาที่สามารถนำมาปรับใช้สำหรับประเทศไทย และแนวทางการมีส่วนร่วมขององค์กรสหวิชาชีพและชุมชนต่อการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางแล้ว เห็นชอบด้วยในหลักการที่จะนำมาใช้ในประเทศไทย โดยมีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. แนวคิดการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้เป็นโทษในประเทศไทย

- แนวคิดการคุมประพฤติแบบเข้มงวด (Intensive supervision probation) ที่ประชุมได้มีมติการอภิปรายถึงหลักการหรือแนวทางปฏิบัติที่มีความแตกต่างกันอย่างไ้กับการคุมประพฤติของประเทศไทย เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยมีการใช้มาตรการคุมประพฤติอยู่ด้วยแล้ว ซึ่งหลักการคุมประพฤติที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันถือเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งสำหรับผู้ที่ถูกการลงโทษหรือการกำหนดโทษ และยังไม่ได้ถือเป็นโทษเฉพาะ โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ประกอบการคุมประพฤติ เช่น การให้มารายงานตัวกับพนักงานคุมประพฤติ อย่างไรก็ตาม วิธีการตามแนวคิดการคุมประพฤติแบบเข้มงวด ที่ถือเป็นมาตรการลงโทษระดับกลางนั้น จะมีการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำผิดมารายงานตัวกับเจ้าพนักงานเป็นประจำโดยมีช่วงเวลาที่ถี่ขึ้น มีการกำหนดให้เข้าหลักสูตรการบำบัดฟื้นฟู หรือการเก็บปัสสาวะเพื่อตรวจสอบสารเสพติดเป็นประจำ ซึ่งจะมีความเข้มงวดมากกว่า ทั้งนี้ เนื่องจากเงื่อนไขผู้กระทำผิดจะถูกศาลพิพากษาใช้มาตรการคุมประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๖ ยังมีความแตกต่างอยู่บางประการกับ ข้อเสนอการใช้โทษระดับกลางตามแนวคิดการคุมประพฤติแบบเข้มงวด จึงควรจะต้องพิจารณาแนวทางหรือหลักเกณฑ์ให้การกำหนดประเภทการลงโทษมีความสอดคล้องกัน

- การใช้บ้านกึ่งวิถี (Half way house) ปัจจุบันกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีที่รองรับที่เรียกชื่อเดียวกันว่าบ้านกึ่งวิถี แต่มีภารกิจในด้านการดูแลผู้พวยด้านจิตเวช ซึ่งอาจมีเป้าประสงค์แตกต่างจากบ้านกึ่งวิถีตามมาตรการลงโทษระดับกลาง ฉะนั้นหากต้องการพัฒนาบ้านกึ่งวิถีให้สามารถรองรับกับการใช้บังคับโทษตามแนวคิดมาตรการลงโทษระดับกลาง อาจจะต้องพิจารณากำหนดแนวทาง ภารกิจ หรือกำหนดการใช้ชื่อเรียกให้ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกัน

- การลงโทษแบบฝึกวินัยค่ายทหาร (Boot Camp) ถือเป็นวิธีการลงโทษทางวินัยเพื่อฝึกและพัฒนาลักษณะนิสัยผู้กระทำผิด ซึ่งจะต้องอาศัยการดำเนินการแบบต่อเนื่องเพื่อให้ผู้กระทำผิดเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน และลดโอกาสที่ผู้กระทำผิดจะทำความผิดซ้ำ โดยแนวคิดการฝึกวินัยแบบค่ายทหารเป็นที่นิยมในประเทศสหรัฐอเมริกา ฉะนั้นควรศึกษาแนวทางความสำเร็จหรือสถิติในการใช้การฝึกวินัยค่ายทหารเพิ่มเติมให้ชัดเจนขึ้น

/การกำหนด...

- การกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมว่ามาตรการลงโทษระดับกลางมาตรการใดเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดประเภทใดบ้าง ที่ประชุมเห็นควรให้ฝ่ายเลขานุการฯ ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมโดยพัฒนาเป็นหลักเกณฑ์และประเภทผู้กระทำความผิดที่จะต้องถูกลงโทษตามมาตรการลงโทษระดับกลางในแต่ละรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการคุมประพฤติแบบเข้มงวด การใช้บ้านกึ่งวิถี การฝึกวินัยค่ายทหาร ทั้งนี้ เมื่อมีการลงโทษระดับกลางแต่ละประเภทแล้วประการสำคัญจะต้องกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการบริหารโทษ (Case Management) สำหรับการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางแต่ละรูปแบบด้วย เพื่อให้การควบคุมและติดตามการลงโทษหรือการให้ความเห็นหรือข้อเสนอต่อศาลในการบังคับใช้ตามคำพิพากษาลงโทษเป็นไปตามเจตนารมณ์

- ที่ประชุมเห็นด้วยกับการนำมาตรการลงโทษระดับกลาง ๓ มาตรการ ประกอบด้วย การคุมประพฤติแบบเข้มงวด บ้านกึ่งวิถี การฝึกวินัยค่ายทหาร มาใช้เป็นโทษเพิ่มเติมในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม การพิจารณามาตรการอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากมาตรการข้างต้น อาจมีความจำเป็น เพื่อเพิ่มโทษทางเลือกให้กับศาลสามารถพิจารณาโทษได้เหมาะสมตามการกระทำผิดมากยิ่งขึ้น เช่น การทำงานบริการสาธารณะ การส่งตัวไปรับการรักษาบำบัดฟื้นฟู เพื่อช่วยให้การพิจารณาคดีของศาลได้หลายช่องทางมากขึ้น

- แนวทางการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในประเทศไทย ที่ประชุมเห็นควรให้มีการแก้ไขกฎหมาย โดยจัดทำร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาลบปีที่ .. (พ.ศ.) กำหนดร่างมาตรา ๑๘/๑ เพิ่มเติมมาตรการลงโทษระดับกลาง แนวคิด หลักเกณฑ์และวิธีการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง พร้อมนาร่างกฎหมายดังกล่าวมาจัดประชุมประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหรือความจำเป็นในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาคประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

๒. การเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพและชุมชนในการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง

- ในปัจจุบันประเทศไทยมีแนวทางในการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดที่เป็นกลุ่มพิเศษหลายแนวทาง โดยมีสหวิชาชีพในสาขาต่างๆ เข้ามาให้การสนับสนุนและช่วยเหลือ สำหรับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม การให้ความช่วยเหลือผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรม หรือผู้ป่วยด้านจิตเวช จำเป็นจะต้องพิจารณาให้บุคลากรทางการแพทย์ จิตแพทย์เข้ามามีส่วนร่วมนอกเหนือจากนักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้การเพิ่มอัตรากำลังนักจิตวิทยาหรือนักจิตวิทยาคลินิกเข้ามาช่วยลดภาระของจิตแพทย์ก็เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณา

- การเข้ามามีส่วนร่วมของสหวิชาชีพในการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง สหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะแพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประกอบรายงานการสืบเสาะ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาใช้มาตรการทางเลือกของศาล รวมถึงอาจเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในด้านชุมชน/สังคม/สภาพแวดล้อมหลังจากผู้กระทำความผิด/ผู้ป่วยกลับเข้าสู่สังคมตามปกติ เพื่อลดความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งต้องมีการกำหนดแนวทางการเข้ามามีส่วนร่วม ขั้นตอนและกระบวนการในการให้คำแนะนำ รวมทั้งความเหมาะสมของผู้กระทำความผิดแต่ละคนอย่างชัดเจน โดยที่ประชุมมีความเห็นว่าควรนำรูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางโดยการมีส่วนร่วมของสหวิชาชีพตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ

มติที่ประชุม

เห็นชอบหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. เห็นชอบให้นำมาตรการลงโทษระดับกลางใน ๓ รูปแบบ ประกอบด้วย การคุมประพฤติแบบเข้มงวด (Intensive supervision probation) บ้านกึ่งวิถี (Half way house) และการลงโทษแบบฝึกวินัยค่ายทหาร (Boot Camp) และมาตรการอื่น มาใช้เป็นโทษทางเลือกอื่นแทนการลงโทษจำคุก

๒. เห็นชอบแนวทางการกำหนดให้สหวิชาชีพและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางใน ๒ ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นตอนก่อนและหลังการพิจารณาพิพากษาของศาล ในการให้ข้อคิดเห็นประกอบรายงานให้กับศาล และการวางแผนบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

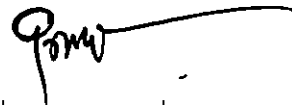
ทั้งนี้ ที่ประชุมมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการยกร่างแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ตามหลักการที่ที่ประชุมเห็นชอบ และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการพัฒนา ร่างกฎหมายดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่นๆ
ไม่มี

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น.

(นางสุภัทรา ปากสิทธิ์ วัชรตม์สิกขดิตต์)
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางอุษา จันพลอย บุญเปี่ยม)
ผู้อำนวยการกองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม
อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม